

Очеретяний Б. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА:
ПОГЛЯДИ ВЧЕНИХ ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ**

Однією з досить важливих передумов в розвитку підприємства є його економічна безпека. Можна сказати, що завдяки оцінці рівня економічної безпеки підприємства можна виявити проблемні ділянки та попередити про можливі загрози, які можуть виникнути. В ринковій економіці для підприємства виникають та існують досить різні небезпечні явища, а саме: корупція, шахрайство, економічні ризики, спад виробництва. Все це вимагає формування системи безпеки як держави в цілому, так і окремих суб'єктів господарювання.

Можна сказати, що цей термін, а саме «економічна безпека» виник в Україні відносно нещодавно. Визначення не є точним, тому що є багато вчених, які розуміють та трактують його по-різному. Досить часто забезпечення економічної безпеки бізнесу зводять до захисту від різноманітних економічних злочинів, таких як: шахрайство, пограбування, фальсифікації, промислове шпигунство, тощо. Загрози ці досить важливі та постійно потрібно їх аналізувати та приділяти їм увагу, але це поняття має досить більш широке значення. Є досить багато науковців, які займаються вивченням проблеми економічної безпеки підприємства.

Є досить багато різних думок у науковців щодо визначення поняття економічної безпеки підприємства. Наприклад, Д.Й. Никифорчук та С.І. Ніколаюк [1] визначають економічну безпеку підприємства як стан юридичних та виробничих відносин та організаційних зв'язків, інтелектуальних та матеріальних ресурсів, щодо яких гарантується прогресивний соціальний розвиток та стабільність функціонування. Є також інша думка, а саме М.І. Камлик [2] говорить, що це такий стан розвитку суб'єкта господарювання, який характеризується стабільністю фінансового та економічного розвитку, ефективністю нейтралізації негативних факторів та протидії їх впливу на всіх стадіях його діяльності. На думку інших вчених, а саме Фролової Л.В. та К.А. Бугенко економічна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних та потенційних джерел небезпеки або економічних загроз [3]. Вони розглядають її з погляду збереження контролю над власністю та мінімізації витрат, як спосіб

забезпечення економічної безпеки підприємства. Пропонується така побудова системи захисту економічних інтересів, у якій основна увага приділяється питанням боротьби з несумлінною конкуренцією та правовому захисту інтелектуальної власності [3].

Отже, можна сказати, що визначення економічна безпека підприємства у різних вчених відрізняється своєю різноманітністю підходів.

Дотримання економічної безпеки підприємства зумовлюється наявним для нього головним завданням забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності. Рівень безпеки підприємства залежить від того як наскільки керівництво буде в змозі уникати можливих загроз, а також своєчасно позбуватися шкідливих наслідків окремих негативних складових зовнішнього та внутрішнього середовища. Головною метою безпеки є те щоб гарантувати стабільне, якісне та ефективне функціонування підприємства в теперішньому часі та в майбутньому.

До економічної безпеки підприємства належать такі основні функціональні цілі, а саме: мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища, забезпечення технологічної незалежності, досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу, забезпечення фінансової стійкості та незалежності підприємства, якісна правова захищеність від усіх аспектів діяльності підприємства, ефективна організація безпеки діяльності підприємства та його майна, а також комерційних інтересів, досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства [3].

Економічна безпека підприємства передбачає існування жорсткого кадрового відбору, непоганий рівень організації управління підприємством, незалежність роботи підприємства, забезпечення інформаційної безпеки підприємства, гарантії безпеки працівників підприємства, конкурентоспроможність технологічної бази підприємства та ефективний механізм правового регулювання всіх напрямків діяльності підприємства. Рівень економічної безпеки підприємства це досить важливий показник, тобто можна сказати, що це оцінка стану використання корпоративних ресурсів за критеріями рівня економічної безпеки підприємства. На його рівень впливають деякі чинники, а саме: зовнішня конкуренція на продукцію, яка йде на експорт – тобто ця продукція має відповідати міжнародним

стандартам та мати обґрунтовану та прогнозовану перспективу; інший чинник це стабільний попит на продукцію – він охоплює якісно-гарантійні показники виробів регіональне замовлення на виготовлену продукцію тощо. Також є ще один чинник, а саме надійність постачальників, наприклад таких які поставляють сировину та матеріали – для цього потрібно мати довготермінові договори на поставку необхідної сировини, враховуючи терміни постачання, а також якісні характеристики надійності партнерів. Існує досить багато різних чинників, але ми обрали ці три, тому що на нашу думку вони є більш вагомими.

Отже, проаналізувавши погляди вчених про поняття економічна безпека підприємства необхідно сказати, що дуже багато науковців мають власне бачення та тому наразі не існує єдиного основного визначення цього поняття.

Список використаних джерел:

1. Ніколаюк С.І., Никифорчук Д.Й. Безпека суб'єктів підприємницької діяльності: курс лекцій. Київ: КНТ, 2005. 320 с.
2. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : навч. посіб. Київ: Атіка, 2005 432 с.
3. Фролова Л.В., Бугенко К.А. Зміцнення економічної безпеки на підприємстві. *Ефективна економіка* № 11, 2017. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6034>
4. Гапак Н.М. Економічна безпека підприємства: сутність, зміст та основи оцінки. *Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка*. Ужгород: УжНУ, 2013. Вип. 3 (40). С. 62-65.

Патракова В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НАПРЯМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Сучасна економіка України стикається зі складнощами, спричиненими нестабільністю політичної ситуації, зовнішніми глобальними проблемами та економічною кризою, що суттєво впливає на стан підприємств. В умовах кризи головним завданням будь-якого підприємства є збереження стійкості.

Стійкість підприємства – це його здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім факторам, які можуть впливати на його фінансову, економічну та соціальну діяльність, та продовжувати ефективно функціонувати, зберігаючи